

Dato: 15.04.2020

Til: Barne- og familiedepartementet

Sak: **Innspill til samarbeidsstrategi for barn og unge i lavinntektsfamilier**

Blå Kors vil takke for muligheten til å komme med innspill på «Hvor trykker skoen» for barn i lavinntektsfamilier og hva som bør gjøres for å bedre oppveksten til barn og unge med lavinntektsbakgrunn. Våre innspill baserer seg på erfaring gjennom 15 år hvor vi har jobbet med lavinntektsfamilier innenfor konseptet Blå Kors Barnas Stasjon. I 2019 jobbet vi med nærmere 800 slike familier og har erfaringer og tiltak vi tenker kan være nyttig å dele.

Blå Kors Barnas Stasjon ser "Skoen for barn i lavinntektsfamilier trykker"

- Stykkevis og delt tjenestetilbud
- Krevende samspill i familier
- Manglende tilknytning til arbeidslivet for foresatte i målgruppen
- Familier som gir uttrykk for utenforskap
- Familier som har behov for botreningstiltak.

Blå Kors Barnas Stasjon foreslår følgende

- «Fortrolig annen» for familien
- Foreldreveiledning
- Økonomiveiledning
- Kosthold, måltid og innkjøpsveiledning
- Klær og utstyrsutdeling
- Tilbud om høytidsmarkeringer, dags-, helge- og ferieturer
- Botreningstiltak for familier.

Blå Kors Barnas Stasjon foreslår følgende samarbeidsinstanser

- Familiene, kommune, stat, ideelle-, frivillige organisasjoner og næringslivsaktører.

Blå Kors Barnas Stasjons tilbud

Blå Kors Barnas Stasjon er et tilbud til sårbare familier med barn mellom og 12 år, samt gravide. Vi ser at familiene kan ha ulike sårbarheter/utfordringer knyttet til f.eks. rushistorie (egen eller som pårørende), psykisk helse, økonomi, ensomhet, isolasjon og/eller utenforskap. Blå Kors ser det som svært viktig å se familiene som en «helhet» der alle faktorene spiller inn i familiesamspillet og påvirker barna i familiene.

Et hovedfokus er å bistå familiene på ulike områder som veiledning (knyttet til foreldrerollen og andre tema), grupper der foreldre og barn kan delta i et felleskap og skape nettverk, hjelp til å komme i kontakt med andre hjelpeinstanser, diverse arrangement, helgeturer og ferier, praktisk hjelp (mat, klær, barneutstyr, hjelp til flytting osv.), samarbeidsmøter osv. Blå Kors Barnas Stasjon opplever en sterk økning i antall familier som benytter seg av tilbudet.

1. Blå Kors Barnas Stasjon ser "Skoen for barn i lavinntektsfamilier trykker"

1.1 Stykkevis og delt tjenestetilbud

Vi erfarer at mange av familiene har utfordringer knyttet til ulike aktører i velferdsstaten, kommunen; det er krevende å få oversikt over hvem de skal forholde seg til, mange saksbehandlere oppfattes inneha knapp tid, opplevelse av å være «sak» og ikke «person/familie»

1.2 Krevende samspill i familier

Blå Kors Barnas Stasjon erfarer at mange familier strever med samspill; både mellom voksne og mellom voksne og barn. Erfaring tilsier videre at samspillkurs som COS og TIK, ikke er tilstrekkelig i seg selv. Det er også behov for arena å trene på og få veiledning. Våre gruppetilbud og helg- og ferieturer er arena for foreldreveiledning

1.3 Manglende tilknytning til arbeidslivet for foresatte i målgruppen

Svært få av familiene vi møter har voksne som er i ordinært arbeidsforhold. Foreldrene er i ulike trygdeordninger som; uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, overgangsstønader, praksis/jobbutprøving etter lengre tid utenfor arbeidslivet. Det er videre foreldre som går på skole; fullfører grunnskole eller tar videregående opplæring - noen få studerer på høyskole/universitet. Lav inntekt fordrer god økonomistyring, og god økonomistyring er krevende for mange familier. Vi erfarer at økonomiveiledning bidrar til bedre økonomistyring for flere familier, vi ser også behov for veiledning i forhold til foreldres engasjement rundt barnas skolegang og kosthold

1.4 Familier som gir uttrykk for utenforskap

Flertallet av familiene ved BKBS uttrykker tidvis opplevelse av å ikke være en del av det store fellesskapet. Mange opplever å være «utenfor» og har små om ingen nettverk med positive ressurser. Det uttrykkes ønske om å bli kjent med andre familier som kan avlaste og støtte hverandre slik at man blir del av et fellesskap.

1.5 Familier som har behov for botreningstiltak.

På samme måte som andre sårbare grupper (rusmisbrukere, psykiske lidelser, eldre) har behov for botrening i eget hjem, ville også mange barnefamilier hatt nytte av dette. Voksne som har klart å mestre hverdagen til et minimum kun for seg selv, men som med tilleggsansvaret som følger med det å bli forelder ikke lenger har oversikten. De opplever et behov for hjelp til å etablere og følge opp rutiner, læres opp til den emosjonelle og praktiske oppfølgingen av barn, bli kjent med foreldreansvaret inn mot barnehage, skole, fritidsaktiviteter. Foreldrene ville også hatt nytte av å bli kjent med det miljøet barna møter utenfor hjemmet og være kjent med at de også må følge med der. For å redusere stigma og uheldig innflytelse anbefaler vi sterkt at familieboliger etableres i mindre enheter, som 2 mannsboliger fremfor egne blokker/ rekkehus. Det er også viktig at denne sårbare gruppen ikke har geografisk nærhet til andre omsorgsboliger for eksempel med rusutfordringer.

2. Blå Kors Barnas Stasjon foreslår følgende

Nedenfor følger tiltak som vi erfarer er med på å styrke familiens fungering med tanke på barns oppvekst vilkår

2.1 «Fortrolig annen» for familien

Alle våre familier får tildelt en primærkontakt som har hovedansvar for familiens tilbud. Primærkontakten bygger relasjon og fortrolighet med barn og foresatte. Dette er især viktig med tanke på samtaler rundt hvordan barn har det, barneoppdragelse, økonomi, vold – tema som for mange er tabubelagt å dele med andre

2.2 Foreldreveiledning

Ved Blå Kors Barnas Stasjon gis det foreldreveiledning til alle familier, med bruk av forskningsbaserte metoder. Veiledningen gis både som kurs, men også i konkrete situasjoner der vi ser barn og foreldre sammen for eksempel i middagssituasjoner. Vi erfarer at dette er et viktig grunnelement for tilbudet som gis og er avgjørende for familienes utvikling. Utfordringsbildet er flerdimensjonalt og enkelttiltak som gratis ting og tjenester oppleves å kun gi kortvarig avlastning for lavinntekts familiene. Vi opplever at kompensasjoner er avlastende, men at de må gis som del av et utviklende tilbud av andre tjenester for å skape varig endring.

2.3 Økonomiveiledning

Det er mange familier som har nytte av hjelp til å lage budsjett for familiens økonomi, i tillegg til samtaler med praktisk oppfølging på hvordan dette benyttes i praksis. I dag gjøres dette både av ansatte og profesjonelle tidgivere (frivillige). Igjen er det viktig å ha nær relasjon og trygghet mellom familiene og hjelperen for å dele økonomiutfordringer som et skambelagt tema. Vi synliggjør også viktigheten av at ungdommene så tidlig som mulig får muligheten til små jobber, og oppfordrer til at de tar småjobber som avisbud, hundepassere og annet som kan gi egen inntekt som ukepenger. Dette mener vi er viktig del av arbeidet med å bryte den sosiale arven.

2.4 Kosthold, måltid og innkjøpsveiledning

Det holdes løpende matkurs på Barnas Stasjon der foreldrene lærer å lage sunn, god middag til en rimelig penge. Vi lager maten sammen og alle lager sin rett som de tar med hjem til familien. I dette kurset er det tilhørende tema rundt mat hygiene, måltider som en sosial arena og hvordan gjør sunne økonomiske valg for mat til hverdag og fest.

2.5 Klær og utstyrsutdeling

Familier i lavinntektsfamilier se stor nytte i bruktboden på Barnas Stasjon. Ved å få pent brukt klær/sko/utstyr avlastes familiens økonomi, samtidig som barna har det de trenger til alle årstider. Det er også en arena for veiledning til hvilken bekledning man trenger til kulde og vått være. Familiene kan også få råd om å hvor man kan finne gratis eller billige brukte varer på nett.

2.6 Tilbud om høytidsmarkeringer, dags-, helge- og ferieturer

Mange lavinntektsfamilier har akkurat nok til hverdagslivet, men det er ikke rom for noe ekstra til høytider, helger og ferier. BKBS erfarer at tilbud om felleskap og opplevelser rundt

høytider, helg- og ferier forebygger opplevelsen av utenforskap spesielt for barna. Det er også viktig å skape gode minner innad i en familie for å styrke familien som enhet for barnas oppvekst vilkår. Turer er også en viktig arena for familier som ønsker danne nye nettverk.

2.7 Botreningstiltak for familier.

Blå Kors Barnas Stasjon ser behovet for å etablere botrenings enheter til familier i risikogrupper, der lavinntekt vil være en del av det store bildet. Vi anbefaler sterkt at familieboliger etableres i mindre enheter, som 2 mannsboliger fremfor egne blokker/rekkehus. Boligene må i tillegg til å være egnet for barnefamilier, ha en pålagt oppfølgingstjeneste. Dette vil muliggjøre økt foreldrekompetanse og hverdagsoppfølging av barna, som er avgjørende for å bryte den sosiale arven og styrke beskyttelsesfaktorene rundt barna. Foresatte kan ha behov for å bli bedre kjent med den emosjonelle og praktiske oppfølgingen av barna, kjenne til foreldreansvaret inn mot barnehage, skole og fritidsaktiviteter. En del foreldre trenger også tryggheten av å selv bli fulgt opp, og trygges i sine emosjonelle og praktiske utfordringer i foreldrehverdagen.

3. Hvem bør gjøre noe med konkrete forslag

Ovennevnte forslag bør iverksettes i et samarbeid mellom familiene, kommune, stat ideelle og frivillige organisasjoner og næringslivsaktører.

Ideelle og frivilliges aktørers styrke er at de er uavhengige av statlig eierskap, en trygghetsfaktor for en del familier som kommer fra land med negativ statlig styring. Ideelle aktørers styrke er videre at de kan snu seg raskt og har korte beslutningsprosesser. Ideelle aktører har erfaring og kompetanse på samarbeid med frivillige og næringsliv; begge aktørene som gode bidragsyttere inn i tjenestetilbudet til lavinntektsfamiliearbeid

Om ønskelig bidrar Blå Kors Barnas Stasjon gjerne med i det videre arbeidet med strategi innen lavinntektsfamilier. Vi er en aktør som ønsker å styrke og videreutvikle våre tilbud, med økte lokasjoner, tilbud og økt støtte. Av nye tiltak fremover anser vi botreningstiltak for barnefamilier som et viktig tiltak med tanke på å bryte den sosiale arven og styrke beskyttelsesfaktorer rundt barna.

Vennlig hilsen

Kjetil Haga
(sign)
Genr.sekr
Blå Kors

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Benita Christensen".

Benita Christensen
Nasjonal leder Barnas Stasjon
Blå Kors